

ISSN: 2636-848X

DOI: 10.46385/tsbd.1020607

**Türk Spor Bilimleri
Dergisi**
Türk Spor Bil Derg

Cilt 5, Sayı 1
Mart 2022, 1-12

**The Journal of Turkish
Sport Sciences**
J Turk Sport Sci

Volume 5, Issue 1
March 2022, 1-12

ID *Gökan ASLAN*¹

ID *Ahmet Yavuz KARAFİL*²

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

²Burdur Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi

Sorumlu Yazar: A.Y. Karafil
e-mail: aykarafil@mehtmetakif.edu.tr

Geliş Tarihi: 08.11.2021
Kabul Tarihi: 11.02.2022

ORJİNAL ARAŞTIRMA
ORIGINAL RESEARCH

Ortaokul Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yatkınlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özet

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin kişilik özelliklerinin beden eğitimi ve spor dersi yatkınlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yatkınlıkları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi nicel araştırma modellerinden tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak beden eğitimi ve spor dersi, yatkınlık ölçeği ve on maddeli kişilik ölçeği kullanılmıştır. Bu çalışmanın evrenini Ağrı'nın Diyadin ilçesinde bulunan ortaokullarda öğrenim göre toplam 4271 Öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada örneklemin sayısının belirlenmesi için ana kütle olan 4271 evren sayısının %5 hata oranında ve %95 güven aralığında hesaplaması yapılarak toplam 353 kişi örnekleme sayısını temsil etmektedir. Fakat çalışmada toplam 392 kişiye ulaşılmış ve çalışmanın örneklemini olarak tanımlanmıştır. Verilerin analiz edilmesi sürecinde ilk önce verilere yönelik normallik analizi işlemi gerçekleştirilmiştir. Normal dağılım gösteren verilere parametrik testler uygulanırken normal dağılım göstermeyen verilere ise parametrik olmayan testler uygulanmıştır. Sonuç olarak; ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi yatkınlıkları ile kişilik özellikleri arasında orta derecede pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin varlığından bahsedilebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor, beden eğitimi ve spor dersi yatkınlığı, kişilik

Examination of the Relationship Between Personality Traits of Secondary School Students and Their Predisposition to Physical Education and Sports Lesson

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between the personality traits of secondary school students and their predispositions to physical education and sports lessons. In this study, the evaluation of the relationship between secondary school students' predisposition to physical education and sports lessons and their personality traits was carried out with the relational survey model, one of the quantitative research models. Physical education and sports lesson, disposition scale and ten-item personality scale were used as data collection tools in the research. The universe of this research consists of 4271 students in total, studying at secondary schools in Diyadin district of Ağrı. The convenient sampling method, one of the non-random sampling methods, was used in the study. In order to determine the number of the sample in the study, the population of 4271, which is the main mass, was calculated with a 5% error rate and 95% confidence interval, and a total of 353 people represented the sample number. However, a total of 392 people were reached in the study and were defined as the sample of the study. In the process of analyzing the data, firstly, the normality analysis for the data was performed. While parametric tests were applied to normally distributed data, non-parametric tests were applied to non-normally distributed data. As a result; It can be mentioned that there is a moderately positive and significant relationship between the physical education and sports course predispositions of secondary school students and their personality traits.

Keywords: Physical education and sports, physical education and sports lesson predisposition, personality

Atf için; Aslan, G., ve Karafil, A.Y. (2022). Ortaokul öğrencilerinin kişilik özellikleri ile beden eğitimi ve spor dersine yatkınlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-12.

Bu çalışma, Dr. Ahmet Yavuz KARAFİL danışmanlığında birinci yazarın tamamlanmış yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır

GİRİŞ

Kişilik kuramcıları kişiliği, bireyin duygusal, zihinsel, bedensel ve sosyal olan bütünü çevrelemekte olduğunu ifade eder (Ewen, 2009:3). Psikologlar ve davranış bilimcilerin ifadelerine göre ise kişilik genel anlamda insanoğlunun karakteristik niteliklerini ve bu niteliklerin kendi aralarında olan ilişkilerini aynı zamanda bireyin diğer insanlara ve olaylara uyum gösterme şekillerini içeren bir kavramdır (Türkel, 1992:27). Yani kişilik, bireyin bütün psikolojik dengesinin büyümesine ve gelişmesine fayda sağlayan kavramdır (Robbins ve Judge, 2013:167). Bu kavram birçok faktör tarafından etkilenmekte ve zaman içerisinde değişim gösterebilmektedir (Luthans, 2011:125). Kişiliğin oluşumu ve etkilendiği faktörler; kalıtım, çevre, aile, sosyal- kültürel, fiziki-coğrafi, sosyal sınıf ve diğer faktörler şeklinde belirtilmektedir. Diğer taraftan kişiliğin kesinlikle olumlu yönde gelişim göstermesi olanaksızdır. Bu bağlamda kişilik; bozuk, hasta, yetkin ve çarpık da olabilir. İnsan kişiliğini yeniden şekillendirmek isterse bunu düşünceler, görüşler ve anlayışlar uyarısı aracılığı ile yapabilir (Erdemli, 2005:139).

Yukarıda bahsedilen kişiliğe etki eden faktörlerin en önemlilerinden birisi hiç şüphesiz kalıttır denilebilir. Bireyin, kromozomlar aracılığı ile ebeveynlerinden almış olduğu bazı özelliklere kalıtım denilmektedir. Örneğin bireyin beden ve kas yapısı, yüzü, duruşu kalıtsaldır ve bu özellikler kişiliği etkilemektedir (Robbins ve Judge, 2013:168). Ancak aynı kalıtsal özelliklere sahip bireyler farklı çevrelerde büyüdüğünde farklı kişilikler ortaya konulabilmektedir (Bayrak, 2019:35). Kişiliği etkileyen faktörlerden birisi de kültürdür. Her birey, yaşamış olduğu yerin kültürü içerisinde bulunacak ve hayatı boyunca belirli seviyede etkilenecektir. Aslında bakacak olursak kişiliği ifade eden bazı yönler kültürel bir yapının işlevidir. Birtakım davranışlar kültürel yapıyla değişim ve gelişim göstermektedir. Yeme, içme, giyinme gibi kültür değişimleri kişilik ile kültür arasındaki bağı ortaya koymaktadır. Aile değişkeni de, kişilik için en önemli değişkenlerden birisi olarak değerlendirilebilir (Türkel, 1992:30). Alan yazına baktığımız zaman kişilik gelişimine etki eden faktörlerin değerlendirilmesi sonucunda farklı unsurların kişilik üzerinde önemli etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu unsurlar; yakın çevre, zekâ, eğitim, sosyal etkileşim vs gibi unsurlar bunlardan bazılarıdır. Kişiliği etkileyen unsurlardan birisi olan eğitim, insanlığın varoluşundan itibaren yetişkin bireylerle beraber çocuk ve gençlerin arasında devam edip gelen bir kavramdır. Bu kavram eğitim bilimci kişilerce ve diğer bilim kişilerince ele alınmaktadır (Ergün, 2020). Bilim insanları eğitimi; bireyin bedensel, duygusal, zihinsel, toplumsal davranışlarının en olabilir veya beklenen şekilde gelişiminin sağlanması ve ona birtakım gayelerle beraber yeni davranışlar, yetenekler, bilgiler aşılması yolundaki bütün çalışmalar olduğunu ifade ederler (Akyüz, 2012:1). Bu kazanımlar doğrultusunda ahlaki eğitimin önemi yadsınamaz (Oral vd., 2009:2). Literatüre baktığımız zaman ahlaki eğitiminin en çok bilineni ve ilk çalışmalarından olan karakter eğitimi diğer bir ifadeyle ruhsal yetkinliği sağlamaya dönük bilinçli gayret, yüzeysel olarak mutluluk, eğitimin ana amacı haline getirilmelidir ve kaliteli bir eğitim bireysel ve toplu mutluluğa kazanç sağlamalıdır (Noddings, 2003:96). Kişiliği etkileyen diğer bir kavramda spordur. Spor, genel anlamda kişilik özelliklerinin şekillenmesinde hizmet sağlar. Örneğin kişinin sabretmesi, disiplinli olması, öz kontrol sağlayabilmesi, çalışma azmi, aidiyetlik, hırslılık, dostluk, yurttaşlık, iş birliği arzusu vb. özellikler sporun toplumsal göreviyle beraber kişiye inanç, ahlaki ve kültürel değer kazandırmaktadır (Hasırcı, 2013). Bununla beraber serbest zaman etkinliklerinin ortaya koymuş olduğu olumlu duyguların, kişilikle olan etkisini araştıran çalışmalarda, serbest zaman etkinlikleri kişilerde olumlu duygu durumlarının oluşmasını sağladığı ve bu etkinliklerin hepsi dışadönük (extravert) insan kişiliği ile alakasının var olduğu ortaya çıkmaktadır (Hills ve Argyle, 1998:526). Etkinliklerle beraber birey mağlubiyet, kazanma, yardımlaşma, paylaşma, saygı gibi özellikleri kazanır. İş birliği ile yapılan etkinliklerde insan sosyal sorumluluğu yani taşın altına elini koyma duygusu diğer bir ifadeyle de duyarlılık duygusu gelişir bu gelişim sonrası da bireyde sosyalleşmeye etkisinin olduğu söylenebilir (Şahan, 2008:261). Beden eğitimi, fiziksel aktivite ve spor da kişinin bireysel olarak çok yönlü gelişimine katkı sağlamaktadır (Pehlivan ve Ada, 2011:85). Çünkü beden eğitiminin ortaya koymuş olduğu yetenek gelişimi, mücadeleçilik ve sosyal değişimleri kapsayan etkileşimli bir ortam sunmasıdır. Bu sayede beden eğitimi kişiye bireysel açıdan çok fazla destek ve deneyim elde etmesini sağlamaktadır (Laker, 2000:82). Milli Eğitim Bakanlığı'na yayımlanan beden eğitimi ve spor dersinin çıktılarının doğrudan kişilik gelişimi üzerinde olumlu etkisinin

olduğu anlaşılmaktadır. Ortaokullar için beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında, beden eğitimi dersinin özel amaçları arasında; öğrencilerin kültürel birikim ve değerlerimizi öğrendiği, öz yönetim kabiliyetini geliştirdiği, iletişim becerisi, adil oyun, işbirliği, liderlik, doğaya karşı duyarlılık, sosyal sorumluluk ve farklılıklara saygı duyma gibi birçok kişiliği yansıtan özellikleri kazandığını ve geliştirdiğini ifade eder. Dolayısı ile ilköğretim programı içerisinde bulunan beden eğitimi ve spor dersi, bu amaçları karşılamalıdır ki öğrencinin kişiliğinde gelişim sağlamış olmaktadır (MEB, 2018:8).

Kişilik ile ilgili yapılan araştırmalarda farklı kişilik özellikleri ve bu kişilik özellikleri ile yetenek yatkınlık başarı ve zekâ gibi unsurlarla ilişki kurulmuştur. Beden Eğitimi ve Spor dersi, öğrencilerin devinışsel gelişimleriyle beraber zihinsel, sosyal ve duyuşsal açıdan da gelişimlerini hedeflemektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersi adı altında bulunan etkinlikler vasıtasıyla öğrenciler, ihtiyaçları arasında bir denge oluşturmak için mücadele etme hissi göstermekte ve gelişimlerini de desteklemektedirler (Shields ve Bredemeier, 2009:3). Beden eğitimi ve spor dersi içerisinde bulunan ve günümüze uygun bir şekilde yapılan fiziksel etkinlik oyunları; öğrencilerin kendilerini edebildiği, becerilerinin farkına varabildiği, yaratıcılıklarını ortaya koyabildiği ve bunun yanı sıra zihinsel, dilsel, duygusal, sosyal ve motorik yeteneklerini geliştirebildiği bir yerdir (Tüfekçioğlu, 2003:22). Spor ikliminde kişiliğin etkisinin ne derece önem arz ettiğine yönelik vurgular yapılmaktadır bu vurgularda değinilen nokta ise beden eğitiminin kişilik eğitimi ve sporun da sosyal özellikleri geliştirdiğidir (Honeybourne, 2006:23).

Bu araştırmanın önemi; Milli Eğitim Bakanlığı'nın ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında da bahsettiği gibi dersin amaçlarında; tüm hayatı boyunca kullanabileceği hareket, sağlıklı ve aktif bir hayat, düşünme, strateji, öz yönetim ve sosyal beceriler yer almaktadır (MEB, 2018:8). Bu amaçlar doğrultusunda bireyin kişiliğini oluşturacak önemli özellikler yer aldığını görmekteyiz. Çalışmada öğrencilerin kişilik özelliklerine katkıda bulunacağı, nitelikli, iyi ve mutlu birer birey olmalarına yardım edeceği düşünülmektedir. Bununla birlikte toplumumuzun önemli bir kısmını oluşturan ve geleceğine yön verecek olan öğrencilerimizin son zamanlarda artan madde bağımlılığı, sokak suçları, gasp, hırsızlık, fiziksel, cinsel istismar, zorbalık gibi birçok olumsuz durumlardan korunması ve onları bu kötü alışkanlıklar ve durumlardan alıkoymak için okullarda beden eğitimi ve spor dersinin önemi oldukça değerli olduğunu bilerek bu kötü alışkanlıklardan uzak durmalarında da fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Sportif başarıların ardında yatan yatkınlığın yani eğilimin, sporda ve tüm alanlarda başarılı olmanın en büyük güdüleyicilerinden biri olarak düşünülmektedir. Bunun yanı sıra sportif başarıların ardında hiç şüphesiz kişiliğin rolünü de inkâr edemeyiz. Bu bağlamda sportif temellerin atıldığı ve kişiliğin gelişimine katkı sağlanan yer olan beden eğitimi ve spor dersi; öğrencilerin disiplinli, özgüvenli, yaratıcı, istekli, işbirlikçi, hızlı karar veren, yarışmacı gibi birçok kazanımlarını içerisinde barındırmaktadır. Aynı zamanda beden eğitimi ve spor dersi farklı bir disiplin olarak gençlerin ve öğrencilerin hayatta karşılaşabilecekleri problemleri çözmesine, davranış biçimlerini şekillendirmesine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan yatkınlıklarını aracı olarak kullanarak öğrencilerin nitelikli olmalarının sağlanmasını ve kişiliklerine etki edecek olumsuz düşüncelerden, alışkanlıklardan uzak tutarak kendisiyle barışık ve topluma katkı sağlayacak bir birey olmalarının temellerini atacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin kişilik özellikleri ile beden eğitimi ve spor dersine olan yatkınlıklarını inceleyip aralarında bağ olup olmadığının incelenmesidir.

YÖNTEM

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yatkınlıkları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi nicel araştırma modellerinden tarama modellerinden ilişkişel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli deneysel araştırmalarda olduğu gibi bir müdahale olmaksızın

doğada var olan değişken, durum ya da olayların olduğu gibi betimlemesini ele alan araştırmalardır. İlişkisel tarama yöntemi birden fazla değişkenin birlikte değişim durumlarını ele alır (Oral ve Çoban, 2020:221).

Araştırma Grubu/Örneklem

Bu araştırmanın evrenini ağrının Diyadin ilçesinde bulunan ortaokullarda öğrenim göre toplam 4271 Öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme araştırmanın kapsam alanı içinde bulunan ögeler, nesnelere ve kişilerden kolay ulaşılabilir ve uygunluk açısından değerlendirilerek örneklemin oluşturulması sağlanır (Oral ve Çoban, 2020:156). Araştırmada örneklemin sayısının belirlenmesi için ana kütle olan 4271 evren sayısının %5 hata oranında ve %95 güven aralığında hesaplaması yapılarak toplam 353 kişi örnekleme sayısını temsil etmektedir. Fakat araştırmada toplam 392 kişiye ulaşılmış ve araştırmanın örneklemini olarak tanımlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada “Kişisel Bilgiler Formu”, “On Maddeli Kişilik Ölçeği (OMKÖ)” ve “Beden Eğitimi Dersi Yatkinlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırma sürecinde ilk olarak konu belirlendikten sonra veri toplama araçlarını uyarlayan yazarlardan izin alınmıştır. İzin alma işleminden sonra Burdur Mehmet Akif Ersoy üniversitesi etik kurul başvurusu yapılmış ve araştırmaya yönelik olarak etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmacı tarafından Ağrının Diyadin ilçesinde bulunan ortaokullara uygulama gerek çevrimiçi gerek yüz yüze olarak gerçekleştirilmiştir.

On-Maddeli Kişilik Ölçeği (The Ten-Item Personality Inventory)

2003 yılında Gosling, Rentfrow ve Swaan tarafından kişilik özelliklerini ölçmek için geliştirilmiş on maddeli bir ölçektir. (Akt: Atak, 2013:314). Bu ölçek; dışadönüklük, deneyime açıklık, sorumluluk, yumuşak başlılık ve duygusal dengelik olmak üzere beş önemli kişilik özelliğini ölçmekte ve her alt boyutunda iki madde bulunmaktadır. Yedili likert tipi bir ölçek olup Türkçeye uyarlaması ve çevrilmesi Atak (2013) tarafından yapılmıştır.

Beden Eğitimi Dersi Yatkinlik Ölçeği (BEDYÖ)

Hilland, Stratton, Vinson ve Fairciough (2009) bu ölçeği geliştirmelerindeki amaç öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutum ve öz-yeterliliklerini belirlemektir. Türkçeye çevrilmesi Ünlü, Erbaş ve Kalemoglu-Varol (2015) tarafından yapılmıştır. “Beden Eğitimi Dersi Yatkinlik Ölçeği” 11 maddeden oluşmaktadır ve 2 faktörlü yapıya sahiptir. Faktörlerde; (6 madde) ‘beden eğitimi dersine verilen değer’ olup (5 madde) ise ‘beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenektir. 5’li likert tipine sahip olan ölçekte en düşük alınabilecek puan düzeyi 11 ve en yüksek puan alınabilecek puan düzeyi ise 55’tir. Alt boyutu olan ‘beden eğitimi dersine verilen değer kısmında en düşük puan 6 ve en yüksek puan ise 30 olmaktadır. Beden eğitimi dersine yönelik algılanan yetenek alt boyutunda ise en düşük puan 5, en yüksek puan da 25’tir. Ölçeğin orijinalinde Cronbach alfa değerleri 0.91 birinci alt boyut, 0.89’da ikinci alt boyutu için hesaplanmıştır (Hilland vd., 2009:1559).

Verilerin Analizi

Araştırmada ilk olarak verilere yönelik tanımlayıcı istatistik verileri alınmıştır. Araştırmada verilere yönelik karşılaştırmalı test uygulamalarını yapmadan önce verilere yönelik olarak normallik analizi uygulanmıştır. Normallik analizinde Skewness ve Kurtisios (çarpıklık ve basıklık) değerleri +2 ve -2 değerleri arasında değerler aldıklarına bağlı olarak normal dağılım sergiledikleri kabul edilmiştir (George ve Mallery, 2010). Araştırmada iki bağımsız değişken arasında karşılaştırma yapmak için parametrik testlerden bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. İki den fazla bağımsız değişken arasındaki karşılaştırmalar ise tek yönlü varyans analizi ANOVA testi ile gerçekleştirilmiştir. Gruplar arası farkın hangisinden kaynaklandığını belirlemek için ise post hoc testlerinden scheffe kullanılmıştır. Veri toplama araçları ve alt faktörleri

arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi açısından pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde uygun istatistik programından faydalanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Ölçeklere Ait Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları

Ölçekler	Alt Boyutları	n	\bar{X}	SS	Skewnes	Kurtisos	Cronbach Alpha
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik	392	3,75	1,34	1,470	1,660	,944
	Derse Verilen Değer	392	3,38	1,45	1,783	1,959	
	Derste Algılanan Yetenek	392	4,20	1,40	,246	,471	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kişilik Ortalama	392	4,36	1,21	1,019	,379	,731
	Deneyime Açıklık	392	3,86	1,87	,310	-,900	
	Yumuşak Başlılık	392	4,28	1,47	,379	-,198	
	Duyusal Denge	392	4,48	1,75	-,122	-,935	
	Sorumluluk	392	4,39	1,60	,141	-,642	
	Dışadönüklük	392	4,79	1,78	-,335	-,909	

Tablo 1'e göre araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve alt faktörleri açısından yapılan tanımlayıcı istatistik değerleri, veri toplama araçlarının normal dağılıma sahip olduğunu ve güvenilir bir yapıda olduğu elde edilen değerlerden çıkarılmıştır.

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği Geçerlilik Sonuçları

Ölçekler	χ^2/Df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	IFI
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği	2,997	,071	,950	,913	,983	,984
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	3,222	,075	,964	,911	,932	,934

Tablo 2'ye göre araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının geçerli bir yapıda olduğu elde edilen sonuçlar neticesinde doğrulanmıştır

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yatkinliklerinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutları	Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	t	p
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik	Kadın	231	4,03	1,56	5,630	,000*
		Erkek	161	3,35	,81		
	Derse Verilen Değer	Kadın	231	3,66	1,72	5,140	,000*
		Erkek	161	2,99	,79		
	Derste Algılanan Yetenek	Kadın	231	4,48	1,49	5,200	,000*
		Erkek	161	3,78	1,16		
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kişilik Ortalama	Kadın	231	4,66	1,35	6,668	,000*
		Erkek	161	3,93	,80		
	Deneyime Açıklık	Kadın	231	4,11	2,01	3,371	,001*
		Erkek	161	3,50	1,60		
	Yumuşak Başlılık	Kadın	231	4,56	1,59	4,767	,000*
		Erkek	161	3,89	1,19		
	Duyusal Denge	Kadın	231	4,82	1,78	4,888	,000*
		Erkek	161	3,98	1,58		
	Sorumluluk	Kadın	231	4,66	1,71	4,232	,000*
		Erkek	161	4,01	1,33		
	Dışadönüklük	Kadın	231	5,15	1,72	4,944	,000*
		Erkek	161	4,27	1,74		

p<0,05*

Tablo 3'e göre beden eğitimi ve spor dersine yatkinlik ve kişilik durumlarının cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 4. Öğrencilerin Spor Yapma Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yatkinlik ve Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutları	Spor yapma Durumu	n	\bar{X}	SS	t	p
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik	Evet	266	3,86	1,49	2,385	,018*
		Hayır	126	3,52	,93		
	Derse Verilen Değer	Evet	266	3,52	1,60	2,601	,010*
		Hayır	126	3,11	1,02		
Derste Algılanan Yetenek	Evet	266	4,28	1,53	1,792	,074	
	Hayır	126	4,01	1,07			
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kişilik Ortalama	Evet	266	4,52	1,27	3,885	,000*
		Hayır	126	4,02	1,00		
	Deneyime Açıklık	Evet	266	4,10	1,88	3,781	,000*
		Hayır	126	3,36	1,77		
	Yumuşak Başlılık	Evet	266	4,37	1,56	1,761	,079
		Hayır	126	4,09	1,26		
	Duygusal Denge	Evet	266	4,69	1,78	3,484	,001*
		Hayır	126	4,03	1,60		
	Sorumluluk	Evet	266	4,55	1,66	2,867	,004*
		Hayır	126	4,06	1,40		
Dışadönüklük	Evet	266	4,90	1,80	1,838	,067	
	Hayır	126	4,55	1,72			

p<0.05*

Tablo 4'e göre beden eğitimi ve spor dersine yatkinlik ve kişilik durumlarının spor yapma değişkeni açısından karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 5. Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Beden Eğitimi Dersine Yatkinlik ve Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutları	Kardeş Sayısı	n	\bar{X}	SS	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkinlik	1-4 kardeş	152	3,38	,76	15,903	,000*	1-2 2-3
		5-8 kardeş	214	4,09	1,62			
		9 ve üzeri	26	3,17	,42			
		Toplam	392	3,75	1,34			
	Derse Verilen Değer	1-4 kardeş	152	2,94	,76	17,827	,000*	1-2
		5-8 kardeş	214	3,77	1,76			
		9 ve üzeri	26	2,82	,44			
		Toplam	392	3,38	1,45			
	Derste Algılanan Yetenek	1-4 kardeş	152	3,91	1,12	10,041	,000*	1-2 2-3
		5-8 kardeş	214	4,47	1,57			
		9 ve üzeri	26	3,59	,71			
		Toplam	392	4,20	1,40			
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kişilik Ortalama	1-4 kardeş	152	4,00	,81	12,840	,000*	1-2
		5-8 kardeş	214	4,63	1,42			
		9 ve üzeri	26	4,19	,65			
		Toplam	392	4,36	1,21			
	Deneyime Açıklık	1-4 kardeş	152	3,48	1,60	6,330	,002*	1-2
		5-8 kardeş	214	4,16	2,02			
		9 ve üzeri	26	3,61	1,73			
		Toplam	392	3,86	1,87			
	Yumuşak Başlılık	1-4 kardeş	152	3,92	1,34	9,284	,000*	1-2
		5-8 kardeş	214	4,57	1,55			
		9 ve üzeri	26	4,07	1,04			
		Toplam	392	4,28	1,47			
Duygusal Denge	1-4 kardeş	152	4,18	1,56	5,819	,003*	1-2	
	5-8 kardeş	214	4,75	1,87				
	9 ve üzeri	26	4,01	1,38				
	Toplam	392	4,48	1,75				
Sorumluluk	1-4 kardeş	152	4,14	1,38	3,817	,023*	1-2	
	5-8 kardeş	214	4,60	1,73				
	9 ve üzeri	26	4,19	1,46				
	Toplam	392	4,39	1,60				
Dışadönüklük	1-4 kardeş	152	4,31	1,75	9,208	,000*	1-2	
	5-8 kardeş	214	5,09	1,77				
	9 ve üzeri	26	5,05	1,48				
	Toplam	392	4,79	1,78				

p<0.05*

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayıları açısından yapılan değerlendirmede beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık, kişilik özellikleri ve alt faktörlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. ($p<0,05$).

Tablo 6. Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma Sıklık Durumlarına Göre Beden Eğitimi Dersine Yatkınlık Durumunun Değerlendirilmesi

Ölçekler	Alt Boyutları	Ders Dışı Sportif Etkinliklere Katılma	n	\bar{X}	SS	F	p	Fark
Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkınlık Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkınlık	Çok sık	129	4,62	1,77	50,532	,000*	1-2
		Ara sıra	203	3,28	,70			
		Hiçbir zaman	60	3,51	,99			
	Derse Verilen Değer	Toplam	392	3,75	1,34	48,545	,000*	1-2
		Çok sık	129	4,30	2,00			
		Ara sıra	203	2,87	,65			
		Hiçbir zaman	60	3,14	1,03			
		Toplam	392	3,38	1,45			
		Çok sık	129	5,00	1,65			
	Derste Algılanan Yetenek	Ara sıra	203	3,76	1,03	37,400	,000*	1-2
		Hiçbir zaman	60	3,95	1,17			
		Toplam	392	4,20	1,40			
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kişilik Ortalama	Çok sık	129	5,10	1,49	42,971	,000*	1-2
		Ara sıra	203	3,99	,79			
		Hiçbir zaman	60	4,02	1,00			
	Deneyime Açıklık	Toplam	392	4,36	1,21	20,307	,002*	1-2
		Çok sık	129	4,66	2,07			
		Ara sıra	203	3,56	1,63			
	Yumuşak Başlılık	Hiçbir zaman	60	3,15	1,64	26,581	,000*	1-2
		Toplam	392	3,86	1,87			
		Çok sık	129	5,01	1,68			
	Duygusal Denge	Ara sıra	203	3,89	1,14	14,945	,003*	1-2
		Hiçbir zaman	60	4,05	1,42			
		Toplam	392	4,28	1,47			
	Sorumluluk	Çok sık	129	5,14	1,82	27,124	,023*	1-2
		Ara sıra	203	4,18	1,59			
		Hiçbir zaman	60	4,05	1,74			
	Dışadönüklük	Toplam	392	4,48	1,75	17,201	,000*	1-2
		Çok sık	129	5,18	1,77			
		Ara sıra	203	3,95	1,28			
		Hiçbir zaman	60	4,19	1,58			1-3
		Toplam	392	4,39	1,60			
		Çok sık	129	5,50	1,75			
		Ara sıra	203	4,37	1,68			1-2
		Hiçbir zaman	60	4,66	1,71			
		Toplam	392	4,79	1,78			

$p<0,05^*$

Tablo 6'ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılma durumlarının beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık, kişilik özellikleri ve alt faktörleri değerlendirilmesi sonucunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 7. Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçek ve Alt faktörleri	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkınlık	1							
2 Derse Verilen Değer	,952**	1						
3 Derste Algılanan Yetenek	,924**	,763**	1					
4 Kişilik Ortalama	,765**	,777**	,64**	1				
5 Deneyime Açıklık	,562**	,605**	,43**	,74**	1			
6 Yumuşak Başlılık	,678**	,670**	,59**	,71**	,42**	1		
7 Duygusal Denge	,510**	,530**	,415**	,742**	,425**	,442**	1	
8 Sorumluluk	,565**	,571**	,480**	,726**	,425**	,444**	,43**	1
9 Dışadönüklük	,450**	,425**	,420**	,657**	,316**	,316**	,348**	,34**

$p<0,01^{**}$

Tablo 7'de korelasyon analizi sonuçlarına göre kişilik ölçeği alt boyutları ile beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık ölçeği alt boyutları arasında orta ve yüksek yönlü pozitif anlamlı bir ilişkinin varlığından bahsedilebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada cinsiyet değişkeni açısından ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yatkınlıklarına genel ölçek düzeyinde ve alt boyutlarında bakıldığında kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık düzeyleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun ortaya çıkması araştırmanın yapıldığı kültürel çevreden ve imkânlardan kaynaklı olarak erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde sadece bir bransa odaklanıp diğer branşlara karşı isteksiz katılmalarından, kız öğrencilerin derse karşı ilgilerini yüksek tutmalarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık ve tutumların cinsiyet değişkeninde kızların lehine olan çalışmalar (Aydoğan, 2016; Erhan ve Tamer, 2009; Koçak ve Hürmeriç, 2006; Özmutlu vd., 2013, Ülker, 2019). Erkek öğrenciler lehine anlamlılık gösteren çalışmalar (Akandere vd., 2010; Akbulut, 2017; Aybek vd., 2011).

Araştırmada spor yapma durumlarına göre spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre beden eğitimi ve spor yatkınlık genel düzeyinde ve beden eğitimine verilen değer alt boyutunda daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık ölçeğinin alt boyutu olan algılanan yetenek kısmında ise spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda lisanslı spor yapanların beden eğitimi ve spor dersi yatkınlık ve tutumların daha yüksek olduğu sonucuna ulaşan çalışmalar (Çivril-Kara, 2018; Dinçer, 2019). Lisanslı olacak şekilde spor yapan bireylerin beden eğitimine yönelik tutumları ve yatkınlıkları üzerinde bir etkisinin olmadığını belirten çalışmalar ise (Akbulut, 2017; Erden, 2017; Özmutlu vd., 2013). Öğrencilerin okul takımlarında veya spor kulüplerinde sporcu olarak yer alması, öğrencinin spora bakış açısının farklılaşması, sporcu kimliğine bürünmesi, özgüven artışının sağlanması, rol model aldığı bireylerin olması, ailenin destek vermesi gibi çeşitli durumlar neticesinde bu sonucun ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmada kardeş sayıları değişkenine göre bakıldığında genel düzeyde beden eğitimi dersine yatkınlık ve alt boyutlarında da 5-8 kardeş aralığında olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha yatkın oldukları görülmektedir. Bu öğrencilerin sayıca fazla aile bireyine sahip olması serbest zamanlarında aile içerisindeki bireylerle birlikte spor etkinlikleri ve oyunlarını oynamaya yönlendirdiği düşünülmektedir. Çalışma sonucunun aksine (Güllü, 2007; Akandere vd., 2010; Sarıdede, 2018) çalışmalarında farklılık bulunmamıştır.

Araştırmada ekonomik durum değişkenine bakıldığında ekonomik durum düzeyinin yüksek olduğu öğrenciler, durumu orta ve düşük olan öğrencilere göre genel anlamda beden eğitimi dersine yatkınlığı ve alt boyutları olan algılanan yetenek ve derse verilen değer düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür çalışmaları incelendiğinde (Ülker, 2019) bu çalışmasında ekonomik düzey değişkeninde farklılıklara rastlanırken çalışmamızın sonuçlarının aksine (Atalay, 2016; Dalkılıç, 2011; Dinçer, 2019; Güllü, 2007; Keskin, 2015; Koçak ve Hürmeriç, 2006; Kumartaşlı, 2010; Valdez, 1997) çalışmalarda farklılık bulunmamıştır. Maddi olanakları yüksek düzeyde olan öğrencilerin derse ait imkânlara ve ihtiyaçlara ulaşabilme durumlarının daha kolay olması sebebiyle bu öğrencilerin beden eğitimi dersine yatkınlıklarının yüksek olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada ders dışı sportif etkinliklere katılım değişkenine göre genel düzeyde beden eğitimi ve spor dersine yatkınlık ve alt boyutlarında ders dışı sportif etkinliklere çok sık düzeyde katılım gösteren öğrencilerin orta ve düşük katılım gösterenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Serbest zamanlarını spor veya egzersiz ile değerlendiren öğrencilerde beden eğitimine yatkın oldukları gösteren benzer çalışmalar (Akandere vd., 2010; Çelik ve Pular, 2011; Dinçer, 2019; Hünük vd., 2006) mevcuttur.

Çalışmalarında okul spor takımlarında bulunan öğrencilerin yatkınlık düzeylerinin daha yüksek olduğu çalışmalar sayıca (Çivril-Kara, 2018; Küçük-Kılınç, 2017; Şengül, 2016; Yıldız, 2013) fazla olup, aksine öğrencinin yatkınlığına katkı sağlamadığı sonucuna ulaşan çalışmalar (Akbulut, 2017; Küçük-Kılınç, 2017) sayıca çok azdır. Bu bağlamda öğrencinin ders dışı sportif etkinliklere çok sık katılım göstermesi beden eğitimi ve spor dersindeki kazanımlara benzer birçok kazanım elde etmesine ve düzenli spor alışkanlığı kazanarak da bu durumu pekiştirmesi sebebiyle bu sonucun ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Mevcut çalışmada kişilik özellikleri kadın katılımcılar lehine sonuçlar vermiştir. Kural, Türkmen ve Dilek (2016) yaptıkları çalışmada üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanımlarıyla beraber öğrencilerin kişilik özellikleri arasındaki durumlarının ele alındığı çalışmalarında cinsiyet değişkeninde kişiliğin nevrozizm boyutunda anlamlılık bulgulanmıştır. Merdan (2013)'a göre cinsiyet değişkeninde dışadönüklük boyutu hariç diğer boyutlar üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülmüş, erkeklerin kadınlardan daha uyumlu, nevrozik ve gelişime açık olduğu sonucuna varılmıştır. Pekyürek (2018) Bir okul örnekleminde anne baba tutumlarının ergenlik kişilik yapısı ve cinsiyet rolü ile ilişkisinin incelenmesi çalışmasında kızların erkeklere oranla duygusal denge ve açık görüşlülük düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma sonucumuzun bu şekilde çıkmasında kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ergenliğe daha erken yaşlarda girmesi ve kimliklerini daha erken şekillendirmeye başlamaları olarak düşünülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin spor yapma durumlarına göre kişilik özellikleri spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre daha deneyime açık, daha duygusal dengeye sahip ve daha sorumluluk sahibi olduklarına ulaşılmıştır. Büyükbasmacı ve Tazegül (2016) yaptıkları düzenli olarak spor yapan ve yapmayan bireylerin sosyotropik-otonomik kişilik düzeylerini karşılaştırma çalışmasında spor yapan bireylerin sosyotropik düzeyleri yüksek çıkmıştır. Yani spor yapan bireylerin ilişkilerinde daha dikkatli oldukları ve olumlu ilişkiler içerisinde olmak istedikleri görülmüştür. Karabağ (2019) spor yapan ve spor yapmayan lisede öğrenim gören öğrencilerin kişilik özelliklerini ele aldığı çalışmasında gelişime açıklık boyutunda anlamlı farklılığı spor yapmayanlar lehine bulup diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulmamıştır. Konca ve diğerleri (2018) spor yapan ve spor yapmayan 5.6.7. ve 8.sınıf öğrencilerinin kişilik özelliklerini karşılaştırdığı çalışmasında lisanslı spor yapan ve yapmayanlar arasında anlamlı bir fark bulmamıştır. Bu sonuç öğrencilerin spor yapma sürelerinin artması ile birlikte bu durumun kişiliğe etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Saygılı vd., 2015).

Mevcut araştırmada öğrencilerin kardeş sayılarına göre kişilik özellikleri değişkenimizde 5 ve 8 arası kardeş sayısına sahip olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha deneyime açık, yumuşak başlı, duygusal denge, sorumluluk ve dışa dönük sonuçlarına ulaşılmıştır. Ulusoy ve diğerleri (2018) ebeveynlere bağlanma ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki çalışmasında ise kardeş sayısına göre yumuşak başlılık/geçimlilik puanının 4 ve üstü kardeşi olanlarda anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Ülker (2017) Lisede öğrenim gören öğrencilerin spor yapıp/yapmama durumlarına göre öğrencilerin kişilik özellikleri ile diğer değişkenler arasındaki yaptığı karşılaştırma sonucuna göre yaş grubu değişkeninde kişiliğin sorumluluk boyutunda anlamlılık bulgulanmıştır. Ama diğer boyutlarda farklılık bulgulanmamıştır.

Araştırmada beden eğitimi ve spor dersi yatkınlığı ve alt boyutları ile kişilik özellikleri alt boyutları arasında orta derecede anlamlı pozitif ilişkiler tespit edilmiştir. Bunun yanında öğrencilerin sınıf seviyesi arttıkça beden eğitimi dersine olan yatkınlıkları düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda planlar, programlar oluşturularak yatkınlıklarının artırılması sağlanabilir. Spor yapmayan, ders dışı spor etkinliklerine katılımı orta ve az olan öğrencileri için derslerdeki ve etkinliklerdeki rekabet, yarış amacının aksine dersler ve etkinlikler eğlence, zevk amacı izlenerek yapılabilir. Okul içi ve okul dışı etkinliklerinde ve beden eğitimi derslerinde özellikle erkek öğrenciler adına farklı spor branşlarına ait takımlar oluşturularak erkek öğrencilerin yatkınlık düzeyleri artırılabilir.

Araştırmanın yapıldığı yer ile beraber yakın çevreleri de düşündüğümüzde genel anlamda mekân ve imkân olarak beden eğitimi ve spor dersinin işleyişi çok kısıtlı kalmaktadır. Çalışmamız sonucunda da ekonomik durumu orta ve düşük durumda olan öğrencilerin imkânlara ulaşma durumları kısıtlıdır. Bu kısıtlı

durumları ortadan kaldırmak adına derse yönelik farklı projeler geliştirilebilir. Bu sayede öğrencilerin hem beden eğitimi ve spor dersine yatkınlıkları ve kişilikleri hem de dersin müfredatındaki kazanımları doğrultusunda gelişimler arttırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akandere, M., Özyalvaç, N.T., ve Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *The Journal of Selçuk University Social Sciences Institute* 24(1), 1-10.
- Akbulut, V. (2017). *Öğretmen Liderlik Stillere Göre Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Yatkınlıklarının İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Akyüz, Y. (2012). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö.1000- M.S.2012*. 22. Baskı. Ankara: Pegem Akedemi.
- Atak, H. (2013). On maddelik kişilik ölçeğinin Türk Kültürü'ne uyarlanması. *Nöropsikiyatri Arşivi*. 50., 312-319. doi: [10.4274/npa.v6128](https://doi.org/10.4274/npa.v6128)
- Atalay, A. (2016). The analysis on sport attitudes of students at high school education in Turkey. *Academic Journals Educational Research and Reviews* 11(5), 194-203. doi: [10.5897/ERR2015.2613](https://doi.org/10.5897/ERR2015.2613)
- Aybek, A., İmamoğlu, O., ve Taşmektepligil, M. (2011). Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı etkinliklere yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Sports and Performance Researches* 2(2), 51-59.
- Aydoğan, H., Bardakçı, S., Arslan, E., Civelek, H., ve İşyar, Z. (2016). İlköğretim 4.sınıf ve ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum ve öz-yeterliliklerinin demografik özellikler açısından incelenmesi. *BÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 11(2), 100-119.
- Bayrak, C. (Eds.) (2019). *Eğitim Psikolojisi*. Eskişehir: T.C Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:2304.
- Büyükbasmacı, Y.E., Tazegül Ü. (2016). Düzenli olarak spor yapan ve yapmayan bireylerin sosyotropik-otonomik kişilik düzeylerine karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4 (37), 611-617.
- Çelik, Z., ve Pular, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 8(Özel), 115-121.
- Çivril-Kara, R. (2018). *Öğretmen öğretim stiline göre ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi yatkınlıklarının incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Dalkılıç, M. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyete Katılım Düzeyi ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Dinçer, H.T. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Yatkınlık Düzeyleri ile Temel Psikolojik İhtiyaçları Arasındaki İlişki*. Yüksek lisans tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Erbaş, M.K., Ünlü, H. ve Kalemoglu-Varol, Y. (2015). Turkish conformation of the physical education predisposition scale: A validity and reliability study. *Journal of Educational Sciences Research*, 5(1), 115-126.
- Erdemli, A. (2005). Personality, Identity and Sports. *Turkish Journal of Sports Medicine, Spor Hekimliği Dergisi*, 40(3), 137-140.
- Erden, C. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Kars İli Örneği)*. Yüksek lisans tezi. Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kars.
- Ergün, M. (2020). *Eğitim Sosyolojisine Giriş*. Erişim tarihi: 5 Kasım 2020 <http://mustafaergun.com.tr/wordpress/wp-content/uploads/2015/11/egsos.pdf>
- Erhan, S.E., Tamer, K. (2009). Doğu anadolu bölgesi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersi için gereken tesis araç-gereç durumları ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiler. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 11(3), 57-66.
- Ewen, R. B. (2009). *An Introduction to Theories of Personality*. (7.Edition). New York/London: Psychology Press.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hasırcı, S. (15 Haziran 2013). *Spor ve Kişilik*. Die Gaste. Sayı:27., Erişim tarihi: 5 Kasım 2020, <http://www.diegaste.de/gaste/diegaste-sayi2712.html>

- Hilland, T.A., Stratton G., Vinson D. ve Fairciough S.(2009). The physical education predisposition scale. *Preliminary development and validation, Journal of Sports Sciences*, 27(14), 1555-1563. doi:[10.1080/02640410903147513](https://doi.org/10.1080/02640410903147513)
- Hills, P. ve Argyle, M. (1998). Positive moods derived from leisure and their relationship to happiness and personality. *Personality and Individual Differences*, 25 (3), 523-535.doi: [10.1016/S0191-8869\(98\)00082-8](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00082-8)
- Honeybourne, J., (2006). *Acquiring Skill in Sport: An Introduction*. New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Hünüük, D., Kangalgil, M., ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences* 17(2), 48-57.
- Karabağ, B. (2019). *Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri, Karar Verme Stilleri ve Stresle Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Keskin, Ö. (2015). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Sakarya İli Örneği)*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Koçak, S., Hürmeriç I. (2006). Attitudes toward physical education classes of primary school students in Turkey. *Perceptual&Motor Skills* 103,296-300. doi: [10.2466/pms.103.1.296-300](https://doi.org/10.2466/pms.103.1.296-300).
- Konca, E., Ermiş, E., Erilli, N.A., Kaplan, A., ve Berk, Y. (2018). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaokul Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması. *Kesit Akademi Dergisi* 4(13), 379-388. doi: [10.18020/kesit.1413](https://doi.org/10.18020/kesit.1413)
- Kumartaşlı, M. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi*. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Küçük-Kılıç, S. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Yatınlıklarının İncelenmesi: Boylamsal Bir Çalışma*. Doktora tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Laker,A. (2000). *Beyond The Boundaries of Physical Education Educating Young People for Citizenship and Social Responsibility*. New York: Routledge Falmer , Taylor & Francis Group.
- Luthans, F. (2011). *Organizational Behavior An Evidence-Based Approach Twelfth Edition*. New York: McGraw-Hill/Irwin.
- Merdan, E. (2013). Beş faktör kişilik kuramı ile iş değerleri ilişkisinin incelenmesi: Bankacılık sektöründe bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 7, 141-159.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı Ortaokul*. Erişim tarihi:2Kasım2020.<https://mufredat.meb.gov.tr/dosyalar/2018120201950145-Beden%20egitimi%20ve%20spor%20ogretim%20program%202018.Pdf>
- Noddings, N. (2003). *Happiness and Education*. UK: Cambridge University Press.
- Oral, B., Çoban, A. (2020). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Oral, B., Çoban, A., ve Bars, M. (Eds.) (2009). *Eğitimde Ahlak ve Etik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özmutlu, İ., Sivrikaya, A.H., Gürkan, A. C., ve Dalkılıç, M. (2013). An investigation into secondary school student's attitudes towards physical education and sports lessons (The example of Kars province). *International Journal of Academic Research* 5(3), 52-57. doi: 10.7813/2075-4124.2013/5-3/B.9
- Pehlivan, Z., ve Nilay Daşdan Ada, E. (2011). Kişilik gelişimi için beden eğitimi ders uygulamaları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(Özel), 83-95.
- Pekyürek, İ. (2018). *Bir okul örneğinde anne baba tutumlarının ergenlerin kişilik yapısı ve cinsiyet rolü ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Robbins, S. P., ve Judge, T. A., (2013). *Organizational Behavior*. England: Pearson Education Limited.
- Sarıdede-Kaya, Ş. (2018). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Saygılı, G., Atay, E., Eraslan, M. ve Hekim, M. (2015). Düzenli olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin kişilik özellikleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 23(1), 161-170.
- Shields, D. L., Ve Bredemeier, B. L.,(2009). *True Competition: A Guide to Pursuing Excellence in Sport and Society*.Human Kinetics.
- Tüfekçioglu, Ü. (Eds.) (2003). *Çocukta Hareket, Oyun Gelişimi ve Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, No: 715,
- Türkel, A. U. (1992). *İşletme Yöneticilerinin Davranışlarına Yön Veren Hâkim Kişilik Faktörleri ile Yönetel Davranış Arasındaki İlişkiler ve Uygulama*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Döner Sermaye İşletme Matbaası.

- Ulusoy, Y.Ö., Akfırat, O.N., ve Tura, G. (2018). Ebeveynlere bağlanma ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki. *Dirençlilik Dergisi* 2(1), 23-37.
- Ülker, G. (2019). *Ergen işitme engelli öğrencilerin motor beceri düzeyleri ile beden eğitimi dersine yatkınlık düzeyleri arasındaki ilişkisi*. Yüksek lisans tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Valdez, L. A. (1997). Attitudes toward physical education of middle school students and their parents. University of Southern California. ProQuest Dissertations Publishing.